

Wynikowy plan nauczania historii w II klasie szkoły ponadgimnazjalnej

Temat lekcji	Liczba godzin	Odniesienia do PP	Wymagania edukacyjne w ujęciu czynnościowym		Metody i środki dydaktyczne	Procedury sprawdzania wiedzy
			poziom podstawowy dla uczniów z dostosowaniem wymagań do indywidualnych potrzeb	poziom ponadpodstawowy		
1. Narodziny cywilizacji Cywilizacja i kultura Czas i historia Skąd czerpiemy wiedzę o ludziach żyjących w odległej przeszłości?	1	1.1 1.3	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: cywilizacja, kultura, historia, źródło historyczne, archeologia, myślistwo, zbieractwo, hodowla, rolnictwo, irygacja, Semici, Indoeuropejczycy – wymienia elementy składające się na pojęcia cywilizacji i kultury – opisuje tryb życia człowieka pierwotnego – przedstawia przyczyny i konsekwencje trwałego osadnictwa	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: ok. 2 mln lat p.n.e., ok. 100 tys. lat p.n.e., ok. 10 tys. lat p.n.e., ok. 3100 r. p.n.e., IV tysiąclecie p.n.e., III tysiąclecie p.n.e., II tysiąclecie p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: historiografia, antropologia, antropologia kulturowa, paleolit, neolit, rewolucja neolityczna – wyjaśnia, czym się różni historia	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Ludzie pierwotni wobec przestrzeni Konsekwencje trwałego osadnictwa Prehistoria i historia Początki najstarszych cywilizacji			człowieka – przedstawia początki rolnictwa, rzemiosła i handlu – wymienia pierwsze cywilizacje z III–II tysiąclecia p.n.e.: – w Mezopotamii, Egipcie, Indiach, Chinach i Ameryce – charakteryzuje uwarunkowania geograficzne rozwoju pierwszych cywilizacji na Bliskim Wschodzie.	od prehistorii – przedstawia sposoby zdobywania przez historyków wiedzy o przeszłości człowieka – wyjaśnia, czym zajmują się historia, archeologia, antropologia i antropologia kulturowa – wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna – ocenia konsekwencje rewolucji neolitycznej – wyjaśnia, jakie znaczenie dla życia człowieka miała umiejętność wytopu kruszców – wskazuje na mapie pierwsze cywilizacje z III–II tysiąclecia p.n.e. – charakteryzuje pierwsze cywilizacje z III–II tysiąclecia p.n.e. – wyjaśnia mechanizmy tworzenia się pierwszych państw-miast.	historyczny – mapa ścienna pierwszych cywilizacji na Bliskim Wschodzie.	pracy, praca projektowa).
2. Historia	2	1.2	Uczeń:	Uczeń:	Metody:	Ocenianie

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

polityczna starożytnego Wschodu Egipt Mezopotamia Rywalizacja mocarstw. Szczyt potęgi Egiptu Imperia bliskowschodnie: Babilon, Asyria, Medowie i Persja			– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: deifikacja, satrapia – przedstawia postaci: Cyrus Wielki, Dariusz I – wskazuje na mapie zasięg starożytnego Egiptu – charakteryzuje państwo starożytnego Egiptu – wskazuje na mapie Mezopotamię i zasięg państwa Sumerów – charakteryzuje państwo Sumerów – wskazuje na mapie Asyrię i Babilon – charakteryzuje państwo Asyrii i Babilonu – wskazuje na mapie zasięg imperium perskiego – charakteryzuje starożytne państwo perskie – charakteryzuje formy ustrojowe	– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: IV tysiąclecie p.n.e., ok. 3100 r. p.n.e., XXVII–XXV w. p.n.e., ok., 2300 r. p.n.e., III/II tysiąclecie p.n.e., II tysiąclecie p.n.e., ok. 1778 r. p.n.e., XV–XIV w. p.n.e., XIII w. p.n.e., VIII–VII w. p.n.e., 612 r. p.n.e., 555 r. p.n.e., 548 r. p.n.e., 539 r. p.n.e., 525 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: rydwan, pismo klinowe, monoteizm – przedstawia postaci: Gilgamesz, Hammurabi, Amenhotep IV, Nerfretiti, Sargon II, Nabuchodonozor, Kambyzes – przedstawia najważniejsze etapy dziejów starożytnego Egiptu – przedstawia najważniejsze etapy dziejów państwa Sumerów, Asyrii	– wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna pierwszych cywilizacji na Bliskim Wschodzie.	dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

			i struktury społeczne w cywilizacjach bliskowschodnich – przedstawia mechanizmy tworzenia imperiów bliskowschodnich w starożytności i ich upadania na skutek budowy kolejnych imperiów.	i Babilonu – charakteryzuje ekspansję Persów na Bliskim Wschodzie – porównuje formy ustrojowe i struktury społeczne w cywilizacjach bliskowschodnich – opisuje techniki walki ludów starożytnego Bliskiego Wschodu – opisuje mechanizmy zakładania w starożytności państw metodą podboju oraz wyjaśnić tego konsekwencje społeczne – charakteryzuje relacje między mocarstwami starożytnego Wschodu, przedstawia najważniejsze konflikty i ich konsekwencje.		
3. Cywilizacje starożytnego Wschodu Sakralny	2	1.1 1.2 1.3	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: charyzma, monarchia, faraon, politeizm, monoteizm, dualizm,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: III tysiąclecie p.n.e., XVIII w. p.n.e., XVIII w. p.n.e., VI w. p.n.e., VI–V w. p.n.e., 721 r.	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność)

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

charakter władzy Typy religii starożytnych: politeizm, monoteizm, dualizm Wschodnie systemy religijne: buddyzm, hinduizm, taoizm i konfucjanizm Początki pisma Prawo Nauka, odkrycia, wynalazki			antropomorfizacja, mumifikacja, piramida, autochton, Mesjasz, Dekalog, Kodeks Hammurabiego, buddyzm, hinduizm, taoizm, konfucjanizm, hieroglif, pismo klinowe, alfabet, kodeks – przedstawia postaci: Abraham, Mojżesz, Cyrus Wielki, Aaron. Zaratustra, Budda, Konfucjusz, Hammurabi – opisuje charakter władzy w starożytnych państwach Bliskiego Wschodu – charakteryzuje starożytne systemy religijne w państwach Bliskiego i Dalekiego Wschodu – wyjaśnia różnice między politeizmem a monoteizmem – wskazuje na mapie starożytny Izrael – rozpoznaje cechy	p.n.e., 587 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: pomazaniec, obelisk, Tora, arcykapłan, mit, braminizm, reinkarnacja, nirwana, guru, piktogram, ideogram, kanon, Septuaginta – przedstawia postaci: Saul, Dawid, Salomon, Herod Wielki, Nabuchodonozor, Lao-Cy – przedstawia najważniejsze okresy z dziejów starożytnego Izraela – przedstawia najważniejsze wynalazki i osiągnięcia kulturowe cywilizacji starożytnego Bliskiego i Dalekiego Wschodu – wyjaśnia znaczenie pisma dla rozwoju cywilizacji – wyjaśnia znaczenie prawa dla społeczeństw starożytnych – ocenia dorobek kulturowy	z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna pierwszych cywilizacji na Bliskim Wschodzie.	na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			charakterystyczne najważniejszych osiągnięć kulturowych cywilizacji bliskowschodnich oraz hinduskiej i chińskiej w zakresie architektury, sztuki, nauki i pisma.	cywilizacji Bliskiego i Dalekiego Wschodu (pismo, prawo, odkrycia i wynalazki, gospodarka, rzemiosło, handel, systemy miar i wag).		
4. Początki starożytnej Grecji – kolebki cywilizacji europejskiej	2	2.1 2.2 2.3 3.1	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: III tysiąclecie p.n.e., ok. 1200 r. p.n.e., VIII w. p.n.e., V w. p.n.e., 338 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: kultura minojska, kultura mykeńska, wieki ciemne, epoka archaiczna, epoka klasyczna, epoka hellenistyczna, polis, arystokracja, oligarchia, demokracja, cenzus majątkowy, wielka kolonizacja, wyrocznia – przedstawia postaci: Homer, Odyseusz – przedstawia chronologię dziejów	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: XX–XV w. p.n.e., XIV–XII w. p.n.e., XI–IX w. p.n.e., IX/VIII w. p.n.e., VIII–VI w. p.n.e., V–IV w. p.n.e., IV–I w. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: pismo linearne A i B, heros, sympozjon, izonomia, kosmogonia, teogonia – przedstawia postaci: Minos, Agamemnon, Hezjod – wyjaśnia wpływ cywilizacji minojskiej na kształtowanie się ośrodków w Grecji kontynentalnej – wskazuje na mapie najważniejsze	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).
Periodyzacja greckiej cywilizacji						
Kultury minojska i mykeńska						
Wiek ciemny						
Organizacja						

władzy – polis Religia i mitologia grecka		starożytnej Grecji – charakteryzuje kulturę minojską – charakteryzuje geograficzne uwarunkowania cywilizacji greckiej – wymienia krainy geograficzne starożytnej Grecji i wskazuje je na mapie – charakteryzuje kulturę mykeńską – wyjaśnia znaczenie alfabetu greckiego dla rozwoju cywilizacji – przedstawia funkcjonowanie greckich poleis – charakteryzuje demokrację grecką na przykładzie Aten – wskazuje na mapie największe poleis greckie – wyjaśnić przyczyny i skutki wielkiej kolonizacji – charakteryzuje mitologię i religię greckiej – wymienia imiona najważniejszych	ośrodki polityczne czasów mykeńskich – przedstawia relacje między państwami w świecie greckim czasów mykeńskich – wyjaśnia konsekwencje upadku kultury mykeńskiej dla świata greckiego – wyjaśnia genezę greckich poleis – charakteryzuje kulturę greckiej arystokracji – przedstawia rolę arystokracji w greckich poleis – przedstawia problem obywatelstwa w greckiej polis – wyjaśnia genezę mitologii i religii greckiej – porównuje kolonizację grecką z fenicką w basenie Morza Śródziemnego.	starożytnej Grecji.	

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			bóstw greckich.			
5. Kultura starożytnych Greków	2	2.2	Uczeń:	Uczeń:	Metody:	Ocenianie dotyczy:
		2.3	– zna daty i przyporządkowuje je do	– zna daty i przyporządkowuje je do	– wykład	– poziomu
		2.4	wydarzeń: 776 r. p.n.e., V w. p.n.e., IV w. p.n.e.	wydarzeń: VI w. p.n.e., III w. p.n.e.	– praca z podręcznikiem	– poziomu wiedzy
Najważniejsze cechy greckiej kultury			– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: filozofia, racjonalizm, igrzyska, olimpiada, teatr, tragedia, komedia, kultura helleńska, kultura hellenistyczna	– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: erystyka, retoryka, <i>kalos kagathos</i> , idealizm, sofistyka, sceptycyzm, cynizm, epikureizm, hedonizm, <i>koine</i> , diadoch, synkretyzm	– praca z materiałem ilustracyjnym.	(aktywność na lekcji, kartkówka)
Myśl grecka			– przedstawia postaci: Herakles, Herodot, Sokrates, Platon, Arystoteles, Dionizos, Aleksander Wielki	– przedstawia postaci: Tales, Tukidydes, Myron, Ajschylos, Eurypides, Sofokles, Arystofanes, Pitagoras, Euklides, Archimedes, Plotyn, Protagoras, Diogenes, Epikur, Zenon z Kition, Horacy, Ptolemeusz I	Środki dydaktyczne:	umiejętności (aktywność na lekcji
Teatr			– wskazuje najważniejsze cechy kultury greckiej (helleńskiej)	– charakteryzuje poglądy największych myślicieli greckich	– podręcznik	– karty
Rozkwit filozofii			– scharakteryzuje kulturę hellenistyczną, odróżnia ją od kultury helleńskiej	– rozpoznaje dokonania kulturowe Greków w dziedzinie architektury,	– albumy poświęcone sztuce starożytnej Grecji.	pracy, praca projektowa).
Kultura hellenistyczna			– opisuje grecki ideał piękna			
			– wyjaśnia, jaką rolę w życiu			

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			starożytnych Greków odgrywał sport – wyjaśnia, jaką rolę w życiu starożytnych Greków odgrywał teatr – wyjaśnia, jaką rolę odegrał rozwój filozofii w kształtowaniu światopoglądu Greków – charakteryzuje spuściznę literacką starożytnej Grecji.	rzeźby, teatru, literatury, filozofii, nauki i identyfikuje je z ich twórcami – identyfikuje dziedzictwo kultury greckiej w dorobku kulturowym Europy – ocenia wkład dziejopisarstwa starożytnej Grecji w rozwój historiografii – rozpoznaje i odróżnia style architektoniczne w starożytnej Grecji – wymienia największe zabytki sztuki greckiej.		
6. Ateny i Sparta – historia polityczna starożytnej Grecji Ateny	2	2.2 3.2	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 508–507 p.n.e., 490 r. p.n.e., 490–480 p.n.e., 480 r. p.n.e., 479 r. p.n.e., 462 r. p.n.e., 431–404 p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 730–650 p.n.e., 621 r. p.n.e., 594 r. p.n.e., 561–510 p.n.e., ok. 550 r. p.n.e., 500 r. p.n.e., 494 r. p.n.e., 481 r. p.n.e., 478 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka)

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Sparta Wojny Greków z Persami Rozkwit Aten Wojna peloponeska		i posługuje się nimi: tyran, strateg, ostracyzm, spartiaci, heloci, periojkowie, hoplita, falanga, metropolia – przedstawia postaci: Drakon, Solon, Klejstenes, Miltiades, Dariusz I, Kserkses, Leonidas, Perykles – wyjaśnia, na czym polegała tyrania w starożytnej Grecji – opisuje społeczeństwo starożytnych Aten – przedstawia zasady funkcjonowania demokracji ateńskiej i jej główne instytucje – opisuje społeczeństwo starożytnej Sparty – przedstawia zasady funkcjonowania ustroju Sparty i jej główne instytucje – przedstawia przyczyny, przebieg	i posługuje się nimi: archont, areopag, eklezja, Rada Pięciuset, Wielka Retra, geruzja, geront, efor, apella, krypteja, metojkowie – przedstawia postaci: Pizystrat, Likurg, Tyrtajos, Temistokles, Pauzaniasz, Tukidydes – przedstawia dzieje polityczne starożytnych Aten – charakteryzuje przemiany ustrojowe w Atenach – przedstawia genezę demokracji ateńskiej – przedstawia dzieje polityczne starożytnej Sparty – przedstawia genezę państwa i ustroju spartańskiego – wyjaśnia, w jaki sposób Sparta stała się jednym z bardziej znaczących greckich poleis – porównuje formy ustrojowe Aten	– praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna starożytnej Grecji.	– poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

			i skutki wojen grecko-perskich – wskazuje na mapie rejony działań wojennych oraz miejsca najważniejszych bitew – wyjaśnia, jakie znaczenie dla świata greckiego miało ostateczne zwycięstwo nad Persami – charakteryzuje okres rozkwitu Aten – wyjaśnia przyczyny hegemonii Aten – przedstawić genezę, przebieg i skutki wojny peloponeskiej.	i Sparty – przedstawia techniki i metody walki obu stron konfliktu grecko-perskiego – wskazuje na mapie rejony działań w trakcie wojny peloponeskiej oraz miejsca najważniejszych bitew.		
7. Epoka hellenistyczna Grecja po wojnie peloponeskiej Macedonia Filipa II	1	3.2	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 338 r. p.n.e., 336–323 p.n.e., 334 r. p.n.e., 333 r. p.n.e., 332 r. p.n.e., 329–325 p.n.e., 323 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: orientalizacja,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 387 r. p.n.e., 371 r. p.n.e., 362 r. p.n.e., 359–337 p.n.e., 341 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: diadoch, epigon – przedstawia postaci: Epaminondas,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Wyprawa Aleksandra Macedońskiego Świat hellenistyczny		satrapia, państwo hellenistyczne, – przedstawia postaci: Filip II, Aleksander Wielki, Dariusz III, Antypater, Ptolemeusz, Antygonos – przedstawia sytuację państw greckich po wojnie peloponeskiej, zwłaszcza Aten i Sparty – charakteryzuje państwo macedońskie przed czasami Aleksandra Wielkiego – przedstawia okoliczności zdobycia przez Macedonię hegemonii w świecie greckim – charakteryzuje rządy i ekspansję Aleksandra Wielkiego – przedstawia na mapie podboje Aleksandra: trasę i ważniejsze bitwy – charakteryzuje politykę Aleksandra na terytoriach podbijanych – wskazuje na mapie zasięg	Demostenes, Permanion, Lizymach, Perdikkas – wyjaśnia, czym był pokój królewski i jakie miał konsekwencje dla świata greckiego – wyjaśnia okoliczności zakończenia hegemonii Sparty w świecie greckim – charakteryzuje rządy i politykę zagraniczną Filipa II – przedstawia zamiany w dziedzinie wojskowości, jakie zaszły za panowania Filipa i Aleksandra – charakteryzuje świat hellenistyczny – ocenia konsekwencje podbojów Aleksandra dla świata starożytnego.	Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna imperium Aleksandra Wielkiego.	umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

			imperium Aleksandra Wielkiego – wskazuje na mapie obszary należące do świata hellenistycznego i podział imperium po śmierci Aleksandra Wielkiego.			
8. Rzym – od początków miasta do końca republiki	2	3.3 4.1 4.2 4.5	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 753 r. p.n.e., 509 r. p.n.e., III w. p.n.e., 49 r. p.n.e., 44 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: monarchia, republika, konsul, dyktator, senat, patrycjusz, plebejusz, plebs, patrycjat, plebiscyt, triumf, łuk triumfalny, kolonia, prowincja, legion, proletariat, igrzyska – przedstawia postaci: Romulus, Remus, Hannibal, Lucjusz Korneliusz Sulla, Marek Licyniusz Krassus, Spartakus, Gajusz Juliusz Cezar, Marek Antoniusz, Oktawian	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: X w. p.n.e., VII w. p.n.e., 494 r. p.n.e., 451–449 p.n.e., IV w. p.n.e., 2. poł. IV w. p.n.e., 133–123 p.n.e., II w. p.n.e., 91 r. p.n.e., 88 r. p.n.e., 82–79 p.n.e., 73 r. p.n.e., 60 r. p.n.e., 58–52 p.n.e., 43 r. p.n.e., 42 r. p.n.e., 31 r. p.n.e., 30 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: auspicje, inauguracja, Urbs, komicja centurialne, toga, trybun, prokonsul, latyfundium, sprzymierzeńcy, triumwirat – przedstawia postaci: Eneasza,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Podboje republiki rzymskiej – ogólna charakterystyka Kryzys i upadek republiki Cezar i Oktawiusz		August (Gajusz Oktawiusz), Kleopatra – charakteryzuje geograficzne uwarunkowania cywilizacji rzymskiej – opisuje mityczne początki starożytnego Rzymu – charakteryzuje przemiany ustrojowe w Rzymie od powstania miasta do końca republiki – wymienia najważniejsze instytucje republiki rzymskiej – wymienia najważniejsze grupy społeczne Rzymu republikańskiego – przedstawia wzorzec obywatela rzymskiego – przedstawia ekspansję Rzymu na Półwyspie Apenińskim – przedstawia ekspansję Rzymu poza Półwyspem Apenińskim – wyjaśnia, z czego wynikała siła	Tarkwiniusz Pyszny, Cyncynat, Kato Starszy, Tyberiusz i Gajusz Grakchowie, Gajusz Mariusz, Gnejusz Pompejusz, Kasjusz, Brutus, Marek Lepidus – charakteryzuje cywilizację etruską – charakteryzuje stosunki Rzymu z greckimi polis – przedstawia organizację władz republiki rzymskiej – charakteryzuje społeczeństwo rzymskie okresu republiki – wyjaśnia podłoże konfliktów społecznych w republice rzymskiej – przedstawia osiągnięcia rzymskiego prawodawstwa – wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia dominacji Rzymu na Półwyspie Apenińskim – przedstawia organizację armii rzymskiej	republiki rzymskiej.	

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			armii rzymskiej – wyjaśnia, z czego wynikał kryzys republiki rzymskiej – przedstawia mechanizmy walki o władzę u schyłku republiki.	– wyjaśnia, na czym polegała reforma Mariusza – ocenia rolę Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta w obaleniu republiki		
9. Cesarstwo rzymskie	2	3.3	Uczeń:	Uczeń:	Metody:	Ocenianie dotyczy:
Pryncypat		4.1	– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 30 r. p.n.e., 30 r. p.n.e.–	– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 27 r. p.n.e., 28 r. p.n.e.,	– wykład	– poziomu
Romanizacja		4.3	14 r. n.e., 30–33, 212, II w., III w.,	64, 67, 135, 251, 284, 298–305, 305,	– praca z podręcznikiem	wiedzy
Imperium		4.4	313, 325, 381	312	– praca z materiałem ilustracyjnym.	(aktywność na lekcji, kartkówka)
Kryzys cesarstwa		4.5	– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: pryncypat, august, deifikacja, diaspora, pokój rzymski, mecenat, stoicyzm, limes, barbarzyńca, Got, Germanin, politeizm, panteon, monoteizm, hellenizacja, judaizm,	– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: cesar, cenzor, pretorianin, prokurator, prefekt, prowincja senacka, prowincja cesarska, tetrarchia, arcykapłan, sufragan, katakumby, arianizm, apostazja, dogmat, doktryna	– praca z materiałem ilustracyjnym.	– poziomu umiejętności
Religia rzymska		4.6	chrześcijaństwo, apostoł, Mesjasz, Ewangelia, biskup, arcybiskup, diecezja, archidiecezja, metropolia, męczennik, ekskomunika, sobór	– przedstawia postaci: Tyberiusz, Kaligula, Neron, Domicjan, Nerwa, Trajan, Hadrian, Wespazjan, Tytus, Kommodus, Klaudiusz II Gocki,	Środki dydaktyczne: – podręcznik – albumy poświęcone architekturze rzymskiej.	(aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).
Początki chrześcijaństwa						
Kościół						

pierwszych chrześcijan Prześladowania chrześcijan		powszechny, synod, teologia, herezja – przedstawia postaci: Oktawian August, Marek Aureliusz, Septymiusz Sewer, Dioklecjan, Konstantyn Wielki, Jezus z Nazaretu, św. Jan Chrzciciel, Poncjusz Piłat, św. Piotr, św. Paweł – opisuje zasady funkcjonowania ustroju cesarstwa rzymskiego okresu pryncypatu – charakteryzuje najważniejsze przemiany ustrojowe i społeczne w cesarstwie rzymskim – wyjaśnia, na czym polegała romanizacja Imperium – wyjaśnia ideę imperium rzymskiego i pokoju rzymskiego – przedstawia osiągnięcia Rzymian w dziedzinie sztuki, architektury i prawodawstwa	Aurelian, Maksencjusz, Bar Kochba, Karakalla, Liwiusz, Tacyt, Mecenas, Wergiliusz, Horacy, Owidiusz, Cyceon, Seneka, Decjusz, Ariusz, Julian Apostata, Teodozjusz Wielki – charakteryzuje rządy Oktawiana Augusta – ocenia rolę Oktawiana Augusta w procesie przebudowy ustroju Rzymu – przedstawia organizację rządów w cesarstwie rzymskim za następców Oktawiana Augusta – opisuje organizację prowincji rzymskich za czasów cesarstwa – opisuje sytuację Żydów pod panowaniem rzymskim – przedstawia okoliczności rozproszenia Żydów (diaspory) – ocenia znaczenie osiągnięć cywilizacji rzymskiej dla kultury		

			– wyjaśnia znaczenie najazdów barbarzyńców dla sytuacji zewnętrznej i wewnętrznej Imperium – wymienia wewnętrzne źródła słabości cesarstwa rzymskiego – przedstawia genezę chrześcijaństwa – wyjaśnia przyczyny prześladowań chrześcijan – opisuje zmiany w położeniu religii chrześcijańskiej w państwie rzymskim (od religii prześladowanej, przez tolerowaną, do panującej).	średniowiecza i epoki nowożytnej – przedstawia organizację rządów w cesarstwie rzymskim w III–IV w. – charakteryzuje sytuację społeczną, gospodarczą i militarną Imperium Rzymskiego w IV i V w. – przedstawia organizację Kościołów chrześcijańskich w pierwszym okresie ich istnienia – przedstawia organizację i znaczenie Kościoła w okresie późnego cesarstwa – porównuje sytuację Kościoła w pierwszych wiekach istnienia i w czasach późnego cesarstwa – wyjaśnia znaczenie soborów powszechnych w kontekście dyskusji nad istotą i dogmatami chrześcijaństwa.		
10. Podboje rzymskie – od	2	3.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do	Metody: – wykład	Ocenianie dotyczy:

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

początków miasta do czasów Imperium Pierwsze podboje Rzymu – zajęcie Italii Wojny punickie Podbój basenu Morza Śródziemnego Zahamowanie podbojów w czasach cesarstwa			wydarzeń: 264–241 p.n.e., 218–202 p.n.e., 149–146 p.n.e., 148 r. p.n.e., 146 r. p.n.e., 66–63 p.n.e., 58–52 p.n.e., 30 r. p.n.e. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: imperium, prowincja, sprzymierzeńcy, namiestnik, limes – przedstawia postaci: Hannibal, Publiusz Korneliusz Scypion, Juliusz Cezar, Oktawian August – prześledzi na mapie ekspansję rzymską na Półwyspie Apenińskim – prześledzi na mapie ekspansję rzymską poza Półwyspem Apenińskim – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen punickich – wyjaśnia ideę obywatelstwa i imperium rzymskiego – wskazuje na mapie najważniejsze	wydarzeń: V w. p.n.e., 386 r. p.n.e., 340 r. p.n.e., 326–304 p.n.e., 298 r. p.n.e., 295 r. p.n.e., 280–275 p.n.e., 272 r. p.n.e., 219 r. p.n.e., 217 r. p.n.e., 216 r. p.n.e., 209 r. p.n.e., 202 r. p.n.e., 197 r. p.n.e., 133 r. p.n.e., 112–106 p.n.e. – przedstawia postaci: Pyrrus, Hamil Barkas, Fabiusz Maksimus Kunktator, Jugurta, Gajusz Mariusz, Sulla, Gnejusz Pompejusz, Klaudiusz, Trajan, Hadrian – charakteryzuje ekspansję rzymską na Półwyspie Apenińskim – charakteryzuje ekspansję rzymską poza Półwyspem Apenińskim – opisuje organizację prowincji rzymskich za czasów republiki – opisuje organizację prowincji rzymskich za czasów cesarstwa – wyjaśnia przyczyny zatrzymania	– praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna Imperium Rzymskiego.	– poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

			provincje rzymskie za czasów republiki – wskazuje na mapie najważniejsze prowincje rzymskie za czasów cesarstwa.	ekspansji rzymskiej – ocenia znaczenie armii rzymskiej w procesie budowania imperium rzymskiego świata śródziemnomorskiego.		
11. Gospodarka i społeczeństwo w starożytności Najstarsze formy gospodarki rolnej Rolnictwo starożytne Handel i rzemiosło	1	1.1 1.3 2.3 4.2 4.5	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: rolnictwo, hodowla, myślistwo, zbieractwo, dwupolówka, uprawa, gospodarka wypaleniskowa, niewolnictwo, latyfundium, kolonat, handel wymienny, dalekosiężny i detaliczny – wymienia główne gałęzi i formy gospodarki starożytnej – charakteryzuje najstarsze formy gospodarki rolnej – wskazuje główne cechy rolnictwa starożytnych Greków i Rzymian – wyjaśnia znaczenie niewolnictwa dla gospodarki i społeczeństw	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: koczownik, radło, orka, płacidło, emisja, emitent – przedstawia postaci: Krezus – prześledzi rozwój form gospodarki od czasów człowieka pierwotnego do końca starożytności – prześledzi rozwój handlu i rzemiosła w starożytności – porównuje niewolnictwo w Rzymie z wcześniejszymi formami niewolnictwa w świecie bliskowschodnim i greckim.	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym. Środki dydaktyczne: – podręcznik.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			w państwach starożytnych – wyjaśnia znaczenie pieniądza w gospodarce starożytnej – wskazuje główne cechy handlu starożytnych Greków i Rzymian.			
Blok powtórzeniowy	1	I	– posługuje się materiałem z działów I.1, I.2, I.3, I.4	– posługuje się materiałem z działów I.1, I.2, I.3, I.4	ćwiczenia z podręcznika	wykonanie zadań
Sprawdzian	1	I	– posługuje się materiałem z działów I.1, I.2, I.3, I.4	– posługuje się materiałem z działów I.1, I.2, I.3, I.4	arkusz sprawdzianu	wykonanie zadań
12. Kształtowanie się średniowiecznego świata Germanie Wędrówka ludów i upadek cesarstwa na Zachodzie	2	I.4.4 II.1.1 1.2 1.3 1.4 2.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 395, 410, 455, 476, 622 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: barbarzyńca, limes, mitologia, wędrówka ludów, plemię, wojownik, ród, starszyzna, drużyna, sprzymierzeniec, trybut, cesarstwo bizantyńskie, Semici, monoteizm, prorok, islam, Koran, muzułmanin, hidżra, święta wojna – przedstawia postaci: Attyla,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: II w., III w., IV w., 378, V w., 451, 453, 486, 489, VI w., 507, 534, 536–555, 568, 610, 632, 636, 642, 647, 651, 711–718, 774 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: runy, wiec, ramadan, kalif, imam – przedstawia postaci: Marek Aureliusz, Odyn, Dioklecjan, Walens, Stylichon, Arbogast,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą)

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Cesarstwo wschodnie Arabowie			Teodozjusz Wielki, Odoaker, Chlodwig, Teodoryk Wielki, Justynian Wielki, Mahomet – wymienia najważniejsze plemiona germańskie – wyjaśnia wpływ najazdów barbarzyńskich na losy cesarstwa – wyjaśnia, czym były wędrówki ludów i jaki wpływ wywarły na kształt Europy średniowiecznej – charakteryzuje łaciński krąg kulturowy – charakteryzuje bizantyjski krąg kulturowy – charakteryzuje kultury ludów barbarzyńskich – przedstawia genezę i główne tezy islamu – charakteryzuje arabski krąg kulturowy – rozpoznaje najważniejsze	Alaryk, Aecjusz, Leon Wielki, Romulus Augustulus, Abu Bakr, Omar, Dionizy Mały, Beda Czcigodny, Tacyt – wyjaśnia, jakie konsekwencje miało wpuszczenie plemion germańskich za limes rzymski – wyjaśnia przyczyny i długofalowe konsekwencje podziału cesarstwa na Wschód i Zachód – wskazuje na mapie najważniejsze germańskie państwa sukcesyjne na terenach cesarstwa rzymskiego – przyporządkowuje najważniejsze plemiona germańskie do zajmowanych przez nie terytoriów – opisuje organizację plemienną ludów germańskich – przedstawia najważniejsze stanowiska historiografii dotyczące przyczyn upadku państwa	– atlas historyczny – mapy ścienne Imperium Rzymskiego, cesarstwa bizantyńskiego i imperium arabskiego.	– karty pracy, praca projektowa).

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			osiągnięcia cywilizacji islamskiej w zakresie architektury, sztuki i nauki – rozpoznaje dokonania kulturowe Rzymian w dziedzinie prawa, literatury, nauki, architektury i techniki – identyfikuje dziedzictwo kultury rzymskiej w dorobku kulturowym Europy.	zachodniorzymskiego – opisuje charakterystyczne cechy bizantyjskiego systemu politycznego – przedstawia dokonania Justyniana w zakresie polityki wewnętrznej i zagranicznej – wskazuje na mapie zasięg panowania cesarzy bizantyjskich w VI w. – wskazuje na mapie zasięg panowania arabskiego w VII w. – opisuje proces tworzenia się państw w Europie Zachodniej z uwzględnieniem najazdów Arabów – wyjaśnia wpływ cywilizacji islamskiej na cywilizację łacińską i bizantyjską.		
13. Narodziny Europy – odrodzenie cesarstwa	2	2.1 2.2 2.3 2.4	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: V w., ok. 496, 732, 751, 753, 755, 800	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 507, 511, 687, 721, 726, 768–814, 771, 772, 774, 778, 782,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

rzymskiego Rzymianie pod władzą barbarzyńców Frankowie pod rządami Merowingów. Chrzest Chlodwiga Kościół we wczesnym średniowieczu Irlandia we wczesnym średniowieczu Karolingowie			– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: barbarzyńca, arianin, chrystianizacja, Ojciec Kościoła, teologia, klasztor, misjonarz, hrabia, majordom, możnowładztwo, ikona, koronacja, namaszczenie, Państwo Kościelne, margrabia, marchia, renesans karoliński – przedstawia postaci: Chlodwig, Grzegorz z Tours, św. Augustyn, św. Hieronim, Karol Młot, Pepin Mały, Karol Wielki – wyjaśnia, jaką rolę odgrywał Kościół na Zachodzie w pierwszych latach po upadku cesarstwa rzymskiego – przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Chlodwiga – przedstawia relacje Franków z państwami arabskimi	788, 795 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Wulgata, iluminacja, komes, obrazoburstwo, ikonoklazm, rekonkwista, kapitularz – przedstawia postaci: św. Remigiusz, Alaryk II, Damazy I, św. Patryk, Grzegorz Wielki, Chlotar II, Dagobert, Grimoald, Arnulf, Pepin z Heristalu, Karolman, Leon III, Grzegorz III, Zachariasz, św. Bonifacy, Stefan II, Einchard, Stefan III, Piotr z Pizy, Paweł Diakon, Alkunin – przedstawia, jak przebiegała adaptacja przez ludy barbarzyńskie rzymskiego i greckiego dziedzictwa – wyjaśnia konsekwencje przyjęcia chrztu w obrządku katolickim przez frankijskiego władcę – wskazuje na mapie zasięg państwa	– praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapy ścienne państwa Franków i Karola Wielkiego.	(aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

Pepin Krótki			– wyjaśnia okoliczności dojścia Karolingów do władzy	Franków za czasów Chlodwiga i prześledzi jego rozwój terytorialny		
Karol Wielki			– wyjaśnia symboliczne znaczenie ceremonii koronacji królewskiej Pepina Małego	– opisuje organizację władzy państwa Franków za czasów Merowingów		
Cesarstwo Karola Wielkiego			– przedstawia okoliczności powstania Państwa Kościelnego	– wskazuje cechy charakterystyczne chrześcijaństwa w Brytanii we wczesnym średniowieczu		
Renesans karoliński			– charakteryzuje politykę wewnętrzną Karola Wielkiego – charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych w systemie feudalnym za czasów Karolingów – charakteryzuje politykę zagraniczną Karola Wielkiego – wyjaśnia przyczyny, przedstawia okoliczności i skutki koronacji cesarskiej Karola Wielkiego – charakteryzuje ideę cesarstwa karolińskiego – opisuje kulturę państwa Franków	– wyjaśnia, z czego wynikało zaangażowanie władców frankijskich na Półwyspie Apenińskim – wyjaśnia konsekwencje powstania Państwa Kościelnego – ocenia znaczenie państwa Franków w kształtowaniu monarchii wczesnośredniowiecznych – ocenia rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się podstaw władzy i ustroju, sytuacji politycznej, religijnej i społeczno-gospodarczej		

			– wyjaśnia, czym był renesans karoliński – wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa Karola Wielkiego, prześledzi jego zmiany.	państwa Franków ocenia znaczenie reform Karola Wielkiego dla kształtowania się zachodnioeuropejskiej cywilizacji średniowiecznej.		
14. Cesarstwo rzymskie we wczesnym średniowieczu Upadek Karolingów Nowa fala najazdów Drugie odrodzenie cesarstwa Cesarstwo	2	2.2 2.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 843, 936, 962, 1000, 1001 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: wiking, koczownik, chrystianizacja, liturgia, obrządek, „młodsza Europa” – przedstawia postaci: Lotar, Karol Łysy, Ludwik Niemiecki, Otton I, Otton III, Cyryl, Metody, Mieszko I, Bolesław Chrobry, Fryderyk Barbarossa – przedstawia okoliczności i konsekwencje rozpadu imperium Karola Wielkiego	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 814, 840, 863, 864, IX/X w., 919, 928, 933, 951, 955, 974, 983–1002, 987, 1157 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: księstwo plemienne, elekcja, głągolica, cyrylica – przedstawia postaci: Ludwik Pobożny, Rollon, Wilhelm Zdobywca, Henryk I, Jan XII, Otton II, Rościsław, Mojmir, Świętopełk, Harald Sinozęby, Gejza, Stefan Święty – wskazuje na mapie podział	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapy ściennie	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

a „Młodsza Europa” Otto III			– przedstawia charakter najazdów normańskich na Europę – wymienia i wskazuje na mapie państwa założone przez Normanów – przedstawia konsekwencje osiedlenia się Normanów na terenie Francji – wyjaśnia, na czym polegało zagrożenie węgierskie – charakteryzuje politykę zagraniczną Ottona I – przedstawia okoliczności i wyjaśnia znaczenie koronacji cesarskiej Ottona I – charakteryzuje ideę cesarstwa Ottonów – charakteryzuje politykę zagraniczną Ottona III – przedstawia okoliczności i konsekwencje misji Cyryła i Metodego	imperium dokonany w Verdun – przedstawia na mapie zasięg najazdów normańskich na Europę – opisuje proces tworzenia się państw w Europie Zachodniej, z uwzględnieniem najazdów Normanów – opisuje proces tworzenia się państw w Europie Zachodniej, z uwzględnieniem najazdów Węgrów – charakteryzuje królestwa wschodnio- i zachodniofrankijskie, powstałe po rozpadzie imperium Karola Wielkiego – charakteryzuje politykę zagraniczną Henryka saskiego – porównuje ideę cesarstwa karolińskiego i cesarstwa Ottonów – porównuje zasięg terytorialny państwa Ottonów i Karola	państwa Karola Wielkiego i państwa Ottonów.	

			– prześledzi na mapie proces rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w Europie – charakteryzuje politykę zagraniczną Fryderyka Barbarossy.	Wielkiego – opisuje proces powstawania państw w Środkowo-Wschodniej Europie, z uwzględnieniem wpływu cywilizacji łacińskiej i bizantyjskiej.		
15. Obrzeża Europy w IX–XI w. Brytania Skandynawia Pierwsi Słowianie Bułgaria Wielkie Morawy Czechy	2	2.3 2.4	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: IV w., VIII w., IX w., X w., 830, 906, 974, 988, 1001, 1066 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: chrystianizacja, państwo wielkomorawskie, chan, bojar, sławizacja, obrządek – przedstawia postaci: św. Augustyn, Kanut Wielki, Wilhelm Zdobywca, Samo, Cyryl, Metody, Świętopełk, Wojciech, Radzim-Gaudenty, Ruryk, Włodzimierz Wielki, Stefan Święty – opisuje proces tworzenia się państwa angielskiego	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 407, 550, 597, 624, 631, 658, 965, 885, 935, 955, 995 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Danelag – przedstawia postaci: Alfred Wielki, Kenneth Mac Alpin, Edward Wyznawca, Harald Pięknowłoso, Olaf Trygvason, Gorm Stary, Harald Sinozęby, Eryk Zwycięski, Olaf Skötkonung, Dagobert, Krum, Nikefor I, Bazyli II Bułgarobójca, Mojmir, Rościsław, Stefan IV, Mojmir II, Borzywój, Bolesław I Srogi, Waclaw Przemyślida,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

Ruś Węgry			z uwzględnieniem najazdów Normanów – przedstawia proces powstawania i chrystianizacji państw normańskich w Skandynawii – wymienia, opisuje i wskazuje na mapie pierwsze państwa słowiańskie w Europie Środkowo-Wschodniej – przedstawia okoliczności powstania i chrystianizacji państwa bułgarskiego – przedstawia okoliczności powstania i chrystianizacji państwa ruskiego – przedstawia okoliczności powstania i chrystianizacji państwa węgierskiego oraz włączenia go w europejski krąg kulturowy.	Bolesław II Pobożny, Oleg, Igor, Gejza – przedstawia sytuację polityczną Brytanii przed najazdem Wilhelma Zdobywcy – wyjaśnia znaczenie wędrówki ludów dla ludności słowiańskiej – opisuje proces powstawania państw w Środkowo-Wschodniej Europie, z uwzględnieniem wpływu cywilizacji łacińskiej i bizantyjskiej – ocenia znaczenie państwa wielkomorawskiego w dziejach Europy Środkowo-Wschodniej – opisuje proces tworzenia się państw w Europie Środkowo-Wschodniej, z uwzględnieniem najazdów Normanów – porównuje procesy państwowotwórcze w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej.		

16. Kościół w X–XIII w. Spór papieżstwa z cesarstwem, krucjaty Reforma kluniacka Reforma gregoriańska Papiestwo w walce z cesarstwem Fryderyk Barbarossa Triumf i upadek papieżstwa	2	3.1 3.2 6.1	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: X w., 1075, 1077, 1095, XII w., 1122, XIII w., 1202–1204, 1291 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: reforma kluniacka, celibat, reforma gregoriańska, reguła, synod, sobór, kardynał, konklawe, symonia, nepotyzm, inwestytura duchowna, kanonik katedralny, klątwa, ekskomunika, antypapież, wyprawa krzyżowa, krucjata, krzyżowiec, gibelini, gwelfowie, cystersi, norbertanie, benedyktyni, franciszkanie, dominikanie, pokuta, niewola awiniońska, Lewant, zakon rycerski, templariusze, joannici, Krzyżacy, wielki mistrz, niewierny, muzułmanin	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 910, 1059, 1073, 1099, 1123, 1147, 1155, 1162, 1170, 1176, 1187, 1189, 1197, 1217–1221, 1229, 1249, 1250, 1266, 1270, 1305 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: asceza, fundacja, kongregacja, anatema, interdikt, konkordat, opat, Liga Lombardzka, sułtanat, rekonkwista, handel lewantyński, Cesarstwo Łacińskie, Mongołowie, bożogrobcy, <i>Dictatus Papae</i> – przedstawia postaci: Henryk III, Mikołaj II, Rudolf, Matylda Toskańska, Henryk V, Lotar III, Konrad III Hohenstauf, Henryk Lew, Henryk VI, Otton IV, Karol Andegaweński, Henryk II Plantagenet, Tomasz Becket,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

Idea wypraw krzyżowych			– przedstawia postaci: Henryk IV, Grzegorz VII (Hildebrandt), Urban II, Fryderyk Barbarossa, Fryderyk II, Innocenty III, Ludwik IX Święty, Filip IV Piękny, Saladyn	Bonifacy VIII, Klemens V, Piotr z Amiens, Ademar, Godfryd z Boullon, Baldwin z Boullon, Rajmund z Tuluzy, Tankred, Boemund z Tarentu, Bernard z Clairvaux, Ludwik VII, Filip August, Ryszard Lwie Serce, Władysław II Wygnaniec, Bolesław Wysoki, Henryk Sandomierski, Jaksza z Miechowa, Władysław Odonic, Kazimierz szczeciński, Leszek Biały, Szymon de Montfort, Andrzej II, Jan de Brienne, Leopold austriacki		
Pierwsza krucjata			– przedstawia najważniejsze zmiany w Kościele X–XIII w.	– przedstawia główne założenia reformy kluniackiej		
Następne wyprawy			– przedstawia główne założenia reformy gregoriańskiej	– wyjaśnia ideowe i polityczne przyczyny rywalizacji papieża z cesarstwem o zwierzchnictwo nad średniowieczną Europą		
IV krucjata i koniec wypraw krzyżowych			– przedstawia najważniejsze etapy konfliktu papieża z cesarstwem – charakteryzuje politykę zagraniczną Fryderyka Barbarossy – wyjaśnia przyczyny słabości papieża w późnym średniowieczu	– ocenia znaczenie reformy kluniackiej dla monastycyzmu – opisuje mechanizmy wyboru papieża w średniowieczu – charakteryzuje pontyfikaty papieży		

		– przedstawia okoliczności i skutki niewoli awiniońskiej – wyjaśnia polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej – wymienia najważniejsze krucjaty – wyjaśnia, czym były zakony rycerskie i jak doszło do ich powstania, wymienia najważniejsze z nich – przedstawi skutki wypraw krzyżowych – wskazuje główne przyczyny kryzysu idei władzy uniwersalnej w Europie.	Grzegorza VII i Innocentego III – wyjaśnia genezę reformy gregoriańskiej – ocenia znaczenie reformy gregoriańskiej dla Kościoła – wyjaśnia, na czym polegał i jak się zakończył spór o inwestyturę – wyjaśnia mechanizmy walki o władzę w cesarstwie w pełnym średniowieczu – przedstawia przebieg I krucjaty – wskazuje na mapie trasy najważniejszych krucjat – charakteryzuje najważniejsze zakony rycerskie – dostrzega udział Polaków w wyprawach krzyżowych – wyjaśnia, czym IV wyprawa różniła się od wcześniejszych krucjat – wyjaśnia, jak IV krucjata wpłynęła na relacje łacinników z Bizancjum		

				– ocenia konsekwencje wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej – przedstawia okoliczności rozwiązania zakonu templariuszy – ocenia wpływ papieża i cesarstwa na sytuację polityczną, religijną, gospodarczą i kulturową w średniowiecznej Europie – wyjaśnia, jaką rolę odegrały wyprawy krzyżowe w dziejach konfliktu cesarstwa i papieża w średniowiecznej Europie.		
17. Gospodarka i społeczeństwo w średniowieczu Rolnictwo w średniowieczu Feudalizm	2	2.5 3.2 3.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: IX w., X w., XI w., XII/XIII w., XIV/XV w. – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: feudalizm, hold lenny, wasal, senior, drabina feudalna, rycerz, hrabstwo, marchia, księstwo, możnowładztwo,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1347–1350 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: pług, suweren, domena, parowie, czarna śmierć, denar, floren, dukat, grosz, Hanza – wskaże najważniejsze momenty rozwoju gospodarczego Europy	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym. Środki	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Kolonizacja Handel w średniowieczu Rozwój gospodarczy Europy Zachodniej w średniowieczu		kolonizacja, prawo niemieckie, trójpolówka, jarmark, samorząd, burmistrz, rada miejska, patrycjat, pospólstwo, plebs, cech, organizacja cechowa, mistrz cechowy, czeladnik – wymienia główne gałęzi i formy gospodarki średniowiecznej – wymienia najważniejsze wynalazki człowieka, które zmieniły w średniowieczu sposób gospodarowania na roli i wykonywanie rzemiosła – wskazuje najważniejsze cechy rolnictwa w średniowieczu – wyjaśnia istotę zależności feudalnych – charakteryzuje relacje między seniorem i wasalem – wyjaśnia społeczne i militarne znaczenie hołdu lennego i jego symbolikę	w średniowieczu, uzasadni swój wybór – prześledzi rozwój rolnictwa w średniowieczu – przedstawia okoliczności wykształcenia się feudalizmu w średniowiecznej Europie – wyjaśnia zasady funkcjonowania własności ziemskiej w średniowieczu – porówna sposoby gospodarowania na roli w starożytności i w średniowieczu – porównuje uprawę metodą dwupolówki i trójpolówki – prześledzi rozwój handlu i rzemiosła w średniowieczu – porównuje handel średniowieczny z handlem starożytnym – prześledzi proces kształtowania się	dydaktyczne: – podręcznik.	(aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).

			– wyjaśnia, na jakich zasadach odbywała się kolonizacja w pełnym średniowieczu – dostrzega znaczenie wypraw krzyżowych dla rozwoju gospodarki europejskiej – przedstawia organizację miasta średniowiecznego, znaczenie i zakres władzy instytucji samorządowych w mieście – opisuje życie codzienne miasta średniowiecznego – charakteryzuje osadnictwo wiejskie i miejskie na prawie niemieckim – przedstawia znaczenie pieniądza w świecie średniowiecznym – wskazuje najważniejsze cechy rzemiosła i handlu w średniowieczu.	struktury miejskiej w Europie średniowiecznej – ocenia rolę miast włoskich w odbudowie handlu i rzemiosła w Europie – ocenia znaczenie kształtowania się struktury miejskiej dla rozwoju nowoczesnej gospodarki rynkowej – ocenia rolę miast hanzeatyckich w kształtowaniu gospodarki oraz handlu bałtyckiego i europejskiego – porównuje znaczenie pieniądza w świecie średniowiecznym i starożytnym.		
18. Narodziny	2	4.1	Uczeń:	Uczeń:	Metody:	Ocenianie

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

państwa polskiego i ustrój monarchii piastowskiej Prehistoria ziem polskich Początki Polski Panowanie Mieszka I i chrzest Polski Bolesław Chrobry		4.2 4.3 4.4 4.5	– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: poł. X w., 966, 968, 992, 1000, 1002–1018, 1018, 1025 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: opole, plemię, gród, družyna, danina, Polska, Polanie, Wieleci, <i>Dagome iudex</i>, państwo patrymonialne, prowincja kościelna – przedstawia postaci: Gall Anonim, Popiel, Piast, Mieszko I, Otton I, Dąbrowka, Bolesław Chrobry, Wojciech, Otton III, Radzim-Gaudenty, Mieszko II – przedstawia okoliczności narodzin państwa polskiego – przedstawia okoliczności i skutki chrystianizacji państwa polskiego – charakteryzuje politykę zagraniczną Mieszka I – przedstawia relacje państwa	– zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1300–400 p.n.e., IV i III w. p.n.e., I i II w. n.e., II–IV w. n.e., ok. 963, 967, 972, 990, 997 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: cmentarzysko, kultura łużycka, szlak bursztynowy – przedstawia postaci: Świętopełk, Siemowit, Lestek, Siemomysł, Ibrahim ibn Jakub, Jordan, Unger, Hodo, Otton II, Henryk Kłótnik, Teofano, Oda, Bolesław II Pobożny, Sylwester II, Henryk II, Bolesław III Rudy, Ryczeza, Świętopełk ruski, Jarosław Mądry – prezentuje główne stanowiska historiografii dotyczące etnogenezy Słowian – przedstawia, jak zmieniała się etniczna struktura osadnictwa nad Wisłą i Odrą przed powstaniem	– wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny.	dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

			Mieszka z cesarstwem – charakteryzuje politykę zagraniczną Bolesława Chrobrego – wyjaśnia znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla Chrobrego – wyjaśnia znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla Kościoła w państwie Piastów – przedstawia przebieg misji św. Wojciecha i wyjaśnia jej znacznie – przedstawia na mapie obszar państwa polskiego za Mieszka I i Bolesława Chrobrego – przedstawia okoliczności i wyjaśnia znaczenie pierwszych koronacji władców polskich.	państwa polskiego – wskazuje na mapie pierwsze ośrodki władzy państwa polskiego – wyjaśnia uwarunkowania narodzin państwa polskiego – odróżnia legendarne początki państwa polskiego od faktów historycznych – wyjaśnia uwarunkowania i dalekosiężne konsekwencje chrystianizacji państwa polskiego – ocenia znaczenie włączenia ziem polskich do cywilizacyjnego kręgu świata zachodniego (łacińskiego) – wyjaśnić, jaką rolę odgrywał zjazd gnieźnieński w polityce Ottona III – przedstawia na mapie rozwój terytorialny państwa polskiego w X–XII w. – porównuje obszar państwa polskiego za Mieszka I i Bolesława		

				Chrobrego – wyjaśnia, na czym polegała idea państwa patrymonialnego pierwszych Piastów.		
19. Upadek i odnowienie Królestwa Polskiego	2	4.2 4.3 4.4 4.5 5.1	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1031, 1034, 1038 lub 1039, 1076, 1079, 1138 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: reakcja pogańska, dzielnica, rozbitcie dzielnicowe, senior, princeps, junior, seniorat, prawo książęce, danina – przedstawia postaci: Mieszko II, Bezprym, Kazimierz Odnowiciel, Brzetysław, Mieclaw, Bolesław II Szczodry, Stanisław ze Szczepanowa, Władysław Herman, Zbigniew, Sieciech, Bolesław III Krzywousty, Władysław III Wygnaniec, Bolesław IV	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1032, 1047, 1054, 1058, 1060 i 1063, 1069, 1070–1072, 1075, 1077, 1093, 1097, 1102, 1107/1108, 1109, 112, 1114, 1122, 1124, 1131, 1133, 1135, 1146, 1157, 1166, 1173, 1177, 1181, 1194, 1198, 1202 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: palusz arcybiskupi, kasztelania, kasztelan, prowincja, cześnik, palatyn-wojewoda, kanclerz, kancelaria, regalia – przedstawia postaci: Otton, Konrad II, Jarosław Mądry, Dytryk,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).
Kryzys monarchii wczesno-piastowskiej						
Odbudowa państwa						
Odnowienie monarchii						
Rządy Bolesława Krzywoustego						

Początek rozbicia dzielnicowego Organizacja państwa Piastów po kryzysie za Mieszka II		Kędzierzawy, Mieszko III Stary, Henryk Sandomierski, Kazimierz Sprawiedliwy – przedstawia przyczyny kryzysu państwa pierwszych Piastów – przedstawia okoliczności odzyskania władzy i terytorium państwa przez Kazimierza Odnowiciela – przedstawia organizację państwa Piastów po kryzysie za Mieszka II – charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Bolesława Szczodrego – przedstawia okoliczności koronacji Bolesława i wyjaśnia jej znaczenie – charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Bolesława Krzywoustego – przedstawia okoliczności powstania rozbicia dzielnicowego	Rycheza, Stefan Święty, Piotr Wenecjanin, Henryk III, Włodzimierz Wielki, Dobroniega, Aaron, Izjasław, Henryk IV, Wratysław II, Grzegorz VII, Salomon, Mieszko, Judyta, Judyta Maria, Henryk V, Piotr Włostowic, Skarbimir, Otto z Bambergu, Lotar III, Norbert z Xanten, Zbysława, Salomea, Konrad III, Fryderyk Barbarossa, Mieszko Płatonogi, Bolesław Wysoki, Odo, Leszek Bolesławowic, Leszek Biały, Konrad Mazowiecki – rozpoznaje tendencje centralistyczne i decentralistyczne w życiu politycznym państwa polskiego w X–XII w. – wyjaśnia mechanizmy walki o władzę w Polsce piastowskiej – charakteryzuje politykę		

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			– przedstawia organizację władzy w Polsce podczas rozbicia dzielnicowego; wyjaśnia, na czym polegały zasady senioratu i pryncypatu – przedstawia zakres władzy księcia zwierzchniego i książąt dzielnicowych.	wewnętrzną i zagraniczną Władysława Hermana – przedstawia kontrowersje wokół sprawy sporu Bolesława z biskupem Stanisławem – wyjaśnia przyczyny polityczne i społeczno-gospodarcze oraz następstwa rozbicia dzielnicowego – wyjaśnia mechanizmy walki o władzę w Polsce dzielnicowej.		
20. Polska dzielnicowa Walki o tron krakowski Społeczeństwo Polski dzielnicowej Kolonizacja	2	3.4 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1226, 1227, 1241, 1295, 1300, 1320 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Mongołowie, Tatarzy, immunitet, kolonizacja niemiecka, prawo niemieckie, lokacja, czynsz, zasadzka, wolnizna, kanonizacja – przedstawia postaci: Mieszko III	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1202, 1205, 1211, 1229, 1232–1241, 1243, 1279, 1290, 1291, 1294, 1301, 1304, 1306, 1308, 1310, 1311, 1314, 1320–1321, 1329, 1330–1332 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: sołtys, wójt, ławnik, samorząd, rada miejska, burmistrz, starosta, rejza	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne:	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji,

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

niemiecka			Stary, Władysław Laskonogi, Leszek Biały, Konrad Mazowiecki, Mieszko Płatonogi, Henryk Kietlicz, Bolesław V Wstydlawy, Henryk Brodaty, Henryk Pobożny, Stanisław ze Szczepanowa, Leszek Czarny, Jakub Świnka, Henryk Prawy, Przemysł II, Władysław Łokietek, Waclaw II, Waclaw III	– przedstawia postaci: Krystyn, Roman halicki, Innocenty III, Władysław Odonic, Świętopełk gdański, Jadwiga śląska, Wincenty Kadłubek, Innocenty IV, Wincenty z Kielczy, Przemysł I, Bolesław Pobożny, Przemysł Ottokar II, Mściwój II, Henryk głogowski, Elżbieta Ryksa, Karol Robert, Elżbieta Łokietkówna, Jan Muskata, Jan Luksemburski, wójt Albert, Giedymin	– podręcznik – atlas historyczny.	praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).
Polityczne osłabienie kraju			– przedstawia organizację władzy w Polsce podczas rozbicia dzielnicowego	– ocenia przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich		
Tendencje zjednoczeniowe			– wyjaśnia mechanizmy walki o władzę w Polsce dzielnicowej	– ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim		
Pierwsze próby zjednoczenia			– przedstawia w skrócie dzieje polityczne Polski w okresie rozbicia dzielnicowego	– charakteryzuje proces przezwyciężenia rozbicia ziem polskich, ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła		
Odnowienie królestwa			– opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich	– przedstawia trudności		
			– charakteryzuje społeczeństwo Polski dzielnicowej			

		– wyjaśnia, na czym polegała i z czego wynikała kolonizacja na prawie niemieckim w Polsce dzielnicowej – przedstawia tendencje zjednoczeniowe w Polsce dzielnicowej – wyjaśnia znaczenie koronacji Władysława Łokietka – przedstawia genezę państwa krzyżackiego – porównuje zasięg państwa Władysława z obszarem Polski przed rozbiem dzielnicowym.	- w przewyżczeniu tendencji decentralizacyjnych w trakcie rozbicia dzielnicowego – wyjaśnia znaczenie koronacji królewskich dla polityki zjednoczeniowej – wskazuje na mapie zasięg władztwa Piastów śląskich za czasów Henryka Brodatego i Henryka Pobożnego – wskazuje na mapie i porównuje zasięg terytorialny państwa Przemysła II i Wacława II – wskazuje na mapie zasięg państwa Łokietka i porównuje z państwem Przemysła II i Wacława II – wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze następstwa rozbicia dzielnicowego – opisuje kierunki i charakter oraz konsekwencje najazdów		

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

				mongolskich dla Europy Środkowo-Wschodniej – przedstawia relacje polsko-krzyżackie za czasów Łokietka.		
Blok powtórzeniowy	1	II.1–II.5	– posługuje się materiałem z działów II.1–II.5	– posługuje się materiałem z działów II.1–II.5	ćwiczenia z podręcznika	wykonanie zadań
Sprawdzian	1	II.1–II.5	– posługuje się materiałem z działów II.1–II.5	– posługuje się materiałem z działów II.1–II.5	arkusz sprawdzianu	wykonanie zadań
21. Koniec panowania dynastii Piastów Kazimierz III Wielki Organizacja władzy po zjednoczeniu Monarchia stanowa	2	7.1 7.2 7.3 7.4 7.5	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1226, 1333, 1364, 1370, 1382, 1385 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: świętopietrze, Szczerbiec, rada królewska, insygnia, stan, monarchia stanowa, prawo rycerskie, kolonizacja na prawie niemieckim, żupy solne, Korona Królestwa Polskiego, regencja, rządy regencyjne, Krzyżacy, państwo krzyżackie,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1190, 1211, 1230, 1236, 1242, 1245, 1250, 1255, 1283, 1335, 1339, 1338–1366, 1341, 1343, 1343–1353, 1347 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: starosta, wojewoda, województwo, kanclerz, podskarbi, kancelaria, statut wiślicki, Akademia Krakowska, kapituła generalna, konwent, zakon kawalerów mieczowych, komtur,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty

Monarsze inwestycje Wygaśnięcie dynastii i Andegawenowie na tronie Państwo krzyżackie Krzyżacy i Litwa		wielki mistrz – przedstawia postaci: Władysław Łokietek, Kazimierz III Wielki, Ludwik Andegaweński, Elżbieta Łokietkówna, Jadwiga Andegaweńska, Władysław Jagiełło – wskazuje na mapie zasięg terytorialny państwa Kazimierza – charakteryzuje politykę zagraniczną Kazimierza Wielkiego – charakteryzuje politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego – przedstawia organizację władzy w państwie Kazimierza – przedstawia początki monarchii stanowej w Polsce – przedstawia okoliczności i konsekwencje wygaśnięcia rodu Piastów na tronie polskim – charakteryzuje rządy Ludwika w Polsce	komturia, mistrz krajowy – przedstawia postaci: Jan Luksemburski, Bolesław Jerzy, Karol IV Luksemburski, Waldemar duński, Piotr de Lusignan, Herman von Salza, Andrzej II, Aleksander Newski, Mendog, Świętopełk gdański, Giedymin, Olgierd, Kiejstut, Jan Długosz – przedstawić okoliczności odłączenia Śląska od reszty ziem polskich – przedstawić sytuację Mazowsza i Pomorza po zjednoczeniu ziem polskich – przedstawić stosunki polsko-krzyżackie za czasów Kazimierza – ocenia panowanie Piastów w dziejach Polski – wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania	historyczny państwa Kazimierza Wielkiego.	pracy, praca projektowa).

			– przedstawia, w jaki sposób uregulowano sukcesję po Ludwiku Węgierskim – wyjaśnia okoliczności powstania państwa krzyżackiego w Europie Środkowej.	- związków Polski z Węgrami w XIV w. – charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich – wyjaśnia konsekwencje koronacji Jadwigi na króla Polski – charakteryzuje sytuację państwa litewskiego w XIV w. – przedstawia stosunki litewsko-krzyżackie w XIV w.		
22. Regiony Polski w średniowieczu Wielkopolska Dzielnica krakowska –	2	4.3 5.1 7.1	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: koniec IX w., koniec X w., 1000, 1038 lub 1039, 1047, 1138, 1295, 1320, 1466, 1526 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Wielkopolska, Małopolska, inkorporacja,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: koniec IX w., koniec X w., 990, 1004, 1075, 1122, 1124, 1226, 1227, 1241, 1308, 1311, 1314, 1343, 1348 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: państwo Wiślan,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Małopolska			kolonizacja niemiecka, Prusy Królewskie	patrycjat, trybut, oprawa wdowia – przedstawia postaci: Władysław	Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – albumy poświęcone historii, kulturze i sztuce poszczególnych regionów.	umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).
Śląsk		– przedstawia postaci: Mieszko I, Bolesław Chrobry, Mieszko II,	Wygnaniec, Mieszko Stary, Bolesław Kędzierzawy, Przemysław II,			
Mazowsze		Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Krzywousty, Władysław Łokietek,	Wacław II, Henryk głogowski, Siemowit IV, władca Wiślan,			
Pomorze		Kazimierz Wielki, Ludwik Węgierski, Bolesław Szczodry,	Bolesław I Srogi, Henryk Sandomierski, Kazimierz			
Kujawy		Władysław Herman, Konrad Mazowiecki, Zygmunt I Stary	Sprawiedliwy, Bolesław Wstydlivy, wójt Albert, Brzetysław, Henryk			
Ziemia łęczycka i sieradzka		– wymienia i wskazuje na mapie regiony Polski w średniowieczu – wskazuje momenty, w których regiony te były poza granicami Polski, wyjaśnia tego przyczyny	Brodaty, Henryk Pobożny, Henryk Prawy, Jan Luksemburski, Miecław, Leszek Biały, Zemuzil, Warcisław, Świętopełk gdański, Mściwój II, Jan Muskata, Kazimierz Konradowic, Zbigniew, Salomea, Leszek Czarny, Bolesław Rogatka			
Ziemia lubuska		– wyjaśnia, skąd się wzięły nazwy „Wielkopolska” i „Małopolska” – porównuje pozycję i znaczenie Małopolski i Wielkopolski w średniowieczu, wyjaśnia, z czego wynikała ich rywalizacja	– prześledzi dzieje regionów Polski w średniowieczu: Wielkopolski, Małopolski, Śląska, Mazowsza, Pomorza, Kujaw, ziemi łęczyckiej			

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			– wyjaśnia znaczenie rozbicia dzielnicowego dla spójności ziem polskich – wyjaśnia, w jakich okolicznościach Śląsk oddzielił się od Polski – wyjaśnia, z czego wynikała odrębność terytorialna Mazowsza w późnym średniowieczu.	- i sieradzkiej oraz ziemi lubuskiej – poda przykłady bardziej znanych średniowiecznych zabytków z omówionych regionów Polski – dostrzeże tendencje separatystyczne w średniowiecznym państwie polskim i wyjaśni ich przyczyny – dostrzeże tendencje centralistyczne w średniowiecznym państwie polskim i wyjaśni ich przyczyny – prześledzi z większą uwagą historię swojego regionu, odniesie ją do dziejów całego państwa polskiego.		
23. Polska i Litwa za pierwszych Jagiellonów Układ w Krewie	2	7.1 7.2 7.3 7.4 7.5	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1374, 1384, 1385, 1386, 1409, 15 VII 1410, 1411, 1422, 1430, 1434, 1440, 1444, 1447, 1454, 1466, 1493	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1382, 1387, 1390, 1392, 1398, 1399, 1401, 1410, 1413, 1414, 1419, 1422, 1430, 1431, 1432, 1433, 1435, 1439, 1440, 1454, 1457, 1460,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji,

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Polska i Litwa za panowania Jagiełły Wielka wojna z zakonem Dynastia Jagiellonów Przywileje szlacheckie Odzyskanie Pomorza „Naród polityczny” i początki parlamentaryzmu		– wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: unia krewska, sukcesja, elekcja, rządy regencyjne, unia personalna, przywilej szlachecki, stan, szlachcic, nietykalność osobista, pospolite ruszenie, wojsko najemne, autonomia, folwark szlachecki, pańszczyzna, sejmik szlachecki, ziemianin, sejm walny, stany sejmujące, senat, rada królewska, izba poselska, rzeczpospolita szlachecka – przedstawia postaci: Ludwik Węgierski, Jadwiga Andegaweńska, Władysław II Jagiełło, Witold, Władysław III Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk – przedstawia na mapie rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV–XV w.	1461, 1462, 1463, 1464, 1469, – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: unia wileńsko-radomska, unia horodelska, ród heraldyczny, wielka wojna, wojna głodowa, przywilej koszycki, poradne, przywilej czerwiński, przywilej jedlneński, Związek Pruski, przywilej cerkwicko-nieszawski, zjazd prowincjonalny, wojna popia, kapituła – przedstawia postaci: Wilhelm Habsburg, Kiejstut, Olgierd, Zygmunt Luksemburski, Świdrygiełło, Zygmunt Kiejstutowicz, Zofia Holszańska, Urlyk von Jungingen, Henryk von Plauen, Paweł Włodkowic, Zbigniew Oleśnicki, Elżbieta Rakuszanka, Jan Długosz, Filip Kallimach, Spytko z Melsztyna, Jan	ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna Polski i Litwy za panowania pierwszych Jagiellonów.	kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

		– charakteryzuje sytuację państwa polskiego po śmierci Ludwika Węgierskiego – przedstawia postanowienia układu w Krewie – charakteryzuje sytuację państwa polskiego po układzie w Krewie – charakteryzuje sytuację państwa polskiego po śmierci Jadwigi – wyjaśnia genezę, przedstawia przebieg i skutki wielkiej wojny z zakonem – przedstawia najważniejsze postanowienia I pokoju toruńskiego – charakteryzuje sytuację państwa polskiego po śmierci Władysława Jagiełły – przedstawia konsekwencje śmierci Władysława pod Warną dla Polski i dla Węgier – przedstawia okoliczności objęcia	von Baysen, Ludwik von Erlichshausen, Andrzej Tęczyński, Mikołaj Tungen, Marcin Truchsess – wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Litwą w XIV–XV w. – charakteryzuje sytuację państwa litewskiego po układzie w Krewie – przedstawia postanowienia unii Wilnie, Radomiu i w Horodle – ocenia militarne i polityczne znaczenie bitwy pod Grunwaldem – przedstawia stosunki polsko-krzyżackie po I pokoju toruńskim – charakteryzuje sytuację państwa litewskiego i stosunki polsko-litewskie po śmierci Witolda – charakteryzuje sytuację państwa litewskiego i stosunki polsko-litewskie po śmierci Jagiełły		

		tronu polskiego przez Kazimierza – charakteryzuje politykę wewnętrzną Kazimierza Jagiellończyka – wyjaśnia genezę stanu szlacheckiego – charakteryzuje stan szlachecki – wymienia najważniejsze przywileje szlacheckie – wyjaśnia znaczenie tych przywilejów dla rozwoju polskiego parlamentaryzmu – wyjaśnia genezę, przedstawia przebieg i skutki wojny trzynastoletniej – przedstawia najważniejsze postanowienia II pokoju toruńskiego – wyjaśnia genezę polskiego parlamentu – przedstawia skład i zasady funkcjonowania sejmu walnego	– wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami w XV w. – charakteryzuje sytuację ludności pruskiej pod panowaniem krzyżackim – przedstawia stosunki polsko-krzyżackie po II pokoju toruńskim – ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej – przedstawia postanowienia przywileju koszyckiego – przedstawia postanowienia przywileju czerwińskiego – przedstawia postanowienia przywileju jedlneńskiego – przedstawia postanowienia przywileju cerekwicko-nieszawskiego		

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			– wyjaśnia, na czym polegała polityka dynastyczna Jagiellonów.	– przedstawia politykę Kazimierza wobec Kościoła polskiego – ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów.		
24. Europejskie narody i państwa narodowe w średniowieczu	1	5.2 6.1 6.2 8.1	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: IV–XI w., XI/XII w., XII w., XIII w., XIV w., 1419 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: wspólnota plemienna, naród, ród, wspólnota sąsiedzka, ojczyzna, monarchia, cesarstwo, feudalizm, naród polityczny, husyci, rewolucja husycka, artykuły praskie, świadomość narodowa – przedstawia postaci: Hugo Kapet, Filip IV Piękny, Joanna d’Arc, Gall Anonim, Wincenty Kadłubek, Krak, Lech, Jakub Świnka, Jan Hus – charakteryzuje wspólnoty	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 987, 1355, 1414, 1458 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Stany Generalne, wojna stuletnia, delfin, autochton – przedstawia postaci: Bonifacy VIII, Karol VII, Ziemomysł, Henryk Prawy, Tomasz II, wójt Albert, Leszek Czarny, Przemysław Ottokar I, Karol IV Luksemburski, John Wicklef, Wacław IV Luksemburski, Zygmunt Luksemburski, Jerzy z Podiebradów – wyjaśnia genezę wspólnot plemiennych	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – dyskusja. Środki dydaktyczne: – podręcznik.	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).
Wspólnoty plemienne						
Królestwo a naród – średniowieczna						
Francja						
Tradycja historyczna a kształtowanie						

się narodu – Polska Piastów „Swoi” i „obcy” – Polska dzielnicowa „Narodowy” kult religijny – średniowieczne Czechy Naród w średniowieczu a naród współczesny		plemienne we wczesnym średniowieczu – wymienia czynniki wpływające na kształtowanie się świadomości narodowej w średniowieczu – wymienia różne kategorie więzi, jakie łączyły ludzi w średniowieczu (rodzinne, sąsiedzkie, narodowe, społeczne, religijne itd.) – przedstawia mityczne korzenie narodu polskiego obecne w średniowiecznych kronikach – wyjaśnia znaczenie tradycji mitycznej i historycznej w kształtowaniu się świadomości narodowej – wyjaśnia znaczenie rozbitcia dzielnicowego dla wykształcenia się świadomości Polaków – wyjaśnia znaczenie wojen husyckich dla wykształcenia się	– wyjaśnia wpływ monarchii na kształtowanie się świadomości państwowej i narodowej – przedstawia początki państwa francuskiego – wyjaśnia znaczenie wojny stuletniej dla wykształcenia się świadomości Francuzów – przedstawia początek monarchii stanowej we Francji – wyjaśnia genezę narodu średniowiecznego – charakteryzuje naród średniowieczny, porównuje go z narodem współczesnym – wyjaśnia, na czym polegał w średniowieczu mechanizm odróżniania „swoich” od „obcych”.		

			świadomości Czechów – przedstawia okoliczności narodzin ruchu husyckiego i uznania go za herezję.			
25. Rywalizacja angielsko-francuska w XII–XV w. Anglia za pierwszych Plantagenetów Konflikt Ryszarda Lwie Serce z Filipem Augustem Wojna stuletnia	1	6.2 6.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1215, 1338 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: krucjata, parlament, hołd lenny, wojna stuletnia, czarna śmierć, regencja – przedstawia postaci: Ryszard Lwie Serce, Jan bez Ziemi, Filip August, Edward III, Jan II Dobry, Karol V Mądry, Joanna d’Arc, Karol VII – wyjaśnia, w jaki sposób Anglia stała się lennikiem Francji – przedstawia stosunki angielsko-francuskie w XII w. – przedstawia stosunki angielsko-	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1154, 1170, 1189, 1194–1199, 1214, 1340, 1346, 1356, 1360, 1375, 1415, 1420, 1429, 1430, 1435, 1450, 1453 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Wielka Karta Swobód, delfin, zakaria, konetabl – przedstawia postaci: Godfryd Plantagenet, Henryk II, Ludwik VII, Eleonora Akwitańska, Tomasz Becket, Otton IV, Ferrand flandryjski, Henryk III, Ludwik XIII Lew, Filip IV Piękny, Filip VI Walezjusz, Jan Luksemburski, Edward Czarny Książę, Filip	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna Anglii i Francji w	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

			francuskie w XIV w. – wyjaśnia genezę wojny stuletniej – przedstawia etapy i najważniejsze wydarzenia wojny stuletniej – przedstawia stosunki angielsko-francuskie w XV w. – przedstawia skutki wojny stuletniej.	Śmiały, Jan de Armagnac, Bertrand de Guesclin, Jan bez Trwogi, Henryk V, Karol VI Szalony, Henryk VI – charakteryzuje sytuację wewnętrzną Anglii w XII i XIII w. – przedstawia proces formowania się społeczeństwa stanowego w Anglii i we Francji – porównuje proces formowania się społeczeństwa stanowego w Polsce i w zachodniej Europie – charakteryzuje sytuację wewnętrzną Anglii i Francji w XIV i XV w. – ocenia znaczenie wojny stuletniej dla dziejów Anglii i Francji.	średniowieczu.	
26. Europa Środkowa w XIII–XV w. Czasy ekspansji	2	3.2 3.4 6.2 6.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1300, 1301, 1304, 1306, 1356, 1370, 1382, 1419, 1420, 1434,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1250–1273, 1266, 1278, 1282, 1298, 1308, 1315, 1346, 1389,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy

wielkich dynastii i łączenia królestw Przemyślidzi Andegawenowie Habsburgowie Luksemburgowie Rewolucja husycka Zagrożenie tureckie i upadek Konstantynopola		6.4 7.3 7.5 7.6	1440, 1444, 1453, 1492 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: kolegium elektorów, federacja, rewolucja husycka, egalitaryzm, artykuły praskie, krucjata, Tatarzy, regencja – przedstawia postaci: Rudolf z Habsburga, Waclaw II, Henryk VII Luksemburski, Karol IV Luksemburski, Ludwik Andegaweński, Witold Wielki Książę Litewski, Murad I, Tamerlan, Władysław III Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk, Władysław Jagiellończyk, Jan Olbracht, Aleksander Jagiellończyk – wymieni najważniejsze dynastie panujące późnego średniowiecza i przyporządkuje je do właściwych państw – przedstawia konsekwencje	1396, 1402, 1433, 1436, 1456, 1458, 1471, 1490 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: Wielkie Bezkrólewie, nieszpory sycylijskie, Złota Bulla, taboryci, kalikstyni, kompakty praskie – przedstawia postaci: Przemysł Ottokar I, Przemysł Ottokar II, Karol Andegaweński, Ludwik Święty, Karol Robert Andegaweński, Albrecht I Habsburg, Wilhelm Tell, Winkelried, Jan Luksemburski, Ludwik IV Wittelsbach, Zygmunt Luksemburski, Waclaw IV Luksemburski, Jan Zizka, Zygmunt Korybutowicz, Jerzy z Podiebradów, Bajazyt I Błyskawica, Jan Hunyadi, Mahomet II, Maciej Korwin,	– praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna Europy w późnym średniowieczu.	(aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

		wygaśnięcia rodu Przemyslidów w Czechach – przedstawia okoliczności objęcia tronu węgierskiego przez Andegawenów – wyjaśnia, w jaki sposób od połowy XIV w. wybierano cesarzy niemieckich – wyjaśnia, jak doszło do zbudowania pozycji Habsburgów – charakteryzuje sytuację Czech pod panowaniem Luksemburgów – wyjaśnia genezę rewolucji husyckiej – przedstawia doktrynę husytów – przedstawia przebieg i konsekwencje wojen husyckich w Czechach – wyjaśnia, na czym polegało zagrożenie tureckie w XIV–XV w. – przedstawi okoliczności upadku	– przedstawia konsekwencje wygaśnięcia rodu Arpadów na Węgrzech – wyjaśnia, czym było i z czego wynikało Wielkie Bezkrólewie w Rzeszy – ocenia znaczenie rodu Przemyslidów w polityce Europy Środkowo-Wschodniej – charakteryzuje rządy Andegawenów na Sycylii i na Węgrzech – ocenia znaczenie rodu Andegawenów w polityce Europy Środkowo-Wschodniej – ocenia znaczenie rodu Habsburgów w polityce Europy Środkowo-Wschodniej – ocenia znaczenie rodu Luksemburgów w polityce Europy Środkowo-Wschodniej		

			cesarstwa bizantyńskiego – przedstawi na mapie zasięg panowania Jagiellonów pod koniec XV w.	– charakteryzuje następstwa upadku cesarstwa bizantyńskiego i ekspansji tureckiej dla Europy.		
27. Obrzeża Europy w późnym średniowieczu Irlandia i Szkocja Anglia po wojnie stuletniej Państwa Półwyspu Iberyjskiego Skandynawia Moskwa	1	6.2 6.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1469, 1485, 1397, 1380 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: wojna dwóch róż, rekonkwista, faktoria handlowa, unia kalmarska, Hanza, zbieranie ziem ruskich – przedstawia postaci: Henryk VII Tudor, Henryk Żeglarz, Alfons VIII Szlachetny, Izabela Kastyljska, Ferdynand Aragoński, Iwan III Srogi – charakteryzuje relacje między Anglią, Irlandią a Szkocją w pełnym i późnym średniowieczu – wyjaśnia, jak doszło do objęcia władzy w Anglii przez dynastię	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 1297, 1309, 1314 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: nieszpory sycylijskie, kortezy – przedstawia postaci: Henryk II, Edward I, William Wallace, Robert Bruce, Henryk VI, Ryszard III, Małgorzata duńska, Eryk słupski, Dymitr Doński – charakteryzuje sytuację w Anglii po wojnie stuletniej – charakteryzuje polityczne, społeczno-gospodarcze i religijne uwarunkowania rekonkwisty – ocenia skutki rekonkwisty	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym – praca z mapą. Środki dydaktyczne: – podręcznik – atlas historyczny – mapa ścienna Europy w późnym	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności (aktywność na lekcji, praca z mapą – karty pracy, praca projektowa).

			Tudorów – wskaże na mapie poszczególne państwa Półwyspu Iberyjskiego – przedstawia sytuację ludności katolickiej na Półwyspie Iberyjskim – wyjaśnia, jak doszło do powstania królestwa Hiszpanii – wyjaśnia, czym była unia kalmarska – wyjaśnia, jak doszło do zrzucenia władzy tatarskiej i rozpoczęcia procesu „zbierania ziem ruskich”.	– charakteryzuje sytuację księstw ruskich pod panowaniem tatarskim – oceni rolę księstwa moskiewskiego w jednoczeniu ziem ruskich.	średniowieczu, Półwyspu Iberyjskiego w późnym i późnym średniowieczu i księstw ruskich.	
28. Cywilizacja średniowiecznej Europy Dziedzictwo starożytności Chrześcijaństwo	3	8.1 8.2 8.3	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: 529, 1054, 1453, 1455, 1492, 1517 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: renesans karoliński, renesans XII w., scholastyka, chrystianizacja, ruchy ubóstwa, herezja, franciszkanie,	Uczeń: – zna daty i przyporządkowuje je do wydarzeń: VIII/IX w., X w., XI w., 1098, XI/XII w., XII w., 1120, 1154, XIII w., 1204, 1209, 1215, 1226, 1478, 1498 – wyjaśnia pojęcia i terminy i posługuje się nimi: ehumeryzm, waldensi, skryptorium, iluminacja,	Metody: – wykład – praca z podręcznikiem – praca z materiałem ilustracyjnym. Środki	Ocenianie dotyczy: – poziomu wiedzy (aktywność na lekcji, kartkówka) – poziomu umiejętności

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

Tradycje barbarzyńskie		dominikanie, zakony żebrzące, krucyfiks, zakony kontemplacyjne, benedyktyni, cystersi,	miniatura, kopista, inicjał, reforma kluniacka, kanonicy regularni, premonstratensi, trubadur, miłość dworna, dualistyczna wiara, doskonalni, trybunał inkwizycyjny, Święte Oficjum, <i>auto-da-fe</i> , misteria, eschatologia, prezbiterium, ikonostas, ambona	dydaktyczne: – podręcznik – albumy historyczne poświęcone kulturze i sztuce średniowiecznej.	(aktywność na lekcji, karty pracy, praca projektowa).
Środowiska tworzące kulturę średniowieczną		Indoeuropejczycy, klasztor, reguła, opat, uniwersytet, autonomia, teologia, magister, doktor, bard, saga, skald, feudalizm, kultura rycerska, kultura prowansalska, legendy arturiańskie, krucjata, pasowanie na rycerza, katarzy, albigensi, kaznodziejstwo, inkwizycja, reformacja, wielka schizma wschodnia, doktryna, sobór powszechny, prawosławie, czarna śmierć, taniec śmierci, czyściec, humanizm, odrodzenie, renesans, wielkie odkrycia geograficzne, kolonia, protestantyzm, sztuka romańska, sztuka gotycka, witraż,	– przedstawia postaci: św. Anzelm, Roger Bacon, Jan Duns Szkot, Piotr Waldo, Robert z Molesmes, Norbert z Xanten, Fryderyk Barbarossa, Chretien de Troyes, Innocenty III, Tomasz Torquemada, Ludwik VIII Lew, Cyryl i Metody		
Pojęcie Europy		– przedstawia postaci: Piotr Abelard, Arystoteles, św. Tomasz z Akwinu,	– dostrzega spuściznę starożytną w kulturze średniowiecznej – dostrzega chrześcijańskie i pogańskie korzenie ideologii władzy w średniowieczu – wyjaśnia, w jaki sposób i z jakiego		
Niepokoje średniowiecza					
Koniec średniowiecza					

		św. Franciszek z Asyżu, św. Dominik Guzman, św. Benedykt z Nursji, św. Bernard z Clairvaux, św. Augustyn, Kazimierz Wielki, Jadwiga Andegaweńska, Dante Alighieri, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb, Jan Gutenberg, Gall Anonim, Wincenty Kadłubek, Jan Długosz – wymienia główne czynniki kształtujące kulturę średniowieczną – wskazuje momenty szczególnego zainteresowania kulturą starożytną (renesans) – charakteryzuje ideologię władzy w średniowieczu – przedstawia główne powinności i zadania średniowiecznych zakonników – wymienia najważniejsze zakony w średniowieczu	powodu przebiegała chrystianizacja tradycji pogańskiej – wyjaśnia genezę zakonów chrześcijańskich – ocenia rolę zakonów w kulturze i społeczeństwie średniowiecza – charakteryzuje zakony franciszkanów i dominikanów, porównuje je z benedyktynami i cystersami – charakteryzuje ruchy ubóstwa i wyjaśnia, z czego wynikała ich popularność – wyjaśnia, kim byli katarzy – wyjaśnia, czym była inkwizycja i jak się narodziła – wymienia ważniejsze uniwersytety średniowieczne, poda ich specjalizacje – scharakteryzuje przemiany społeczne w Europie w późnym		

Poznać przeszłość, zrozumieć dziś. Starożytność, średniowiecze. Plan wynikowy

			– przedstawia przyczyny i mechanizmy walki z herezjami w średniowieczu – wyjaśnia przyczyny rozpadu Kościoła na Wschodni i Zachodni – wyjaśnia, jaką rolę w średniowieczu odgrywały uniwersytety, i przedstawia ich organizację – charakteryzuje kulturę rycerską – charakteryzuje kulturę prowansalską – charakteryzuje romański i gotycki styl w sztuce – wskazuje cezury końcowe epoki średniowiecza.	średniowieczu – rozpoznaje romański i gotycki styl w sztuce – podaje przykłady romańskich i gotyckich zabytków – wyjaśnia uniwersalny charakter kultury średniowiecznej – identyfikuje dokonania kultury okresu średniowiecza w zakresie piśmiennictwa, prawa, filozofii, architektury i sztuki, z uwzględnieniem kultury polskiego średniowiecza.		
Blok powtórzeniowy	1	II.6–II.8	– posługuje się materiałem z działów II.6–II.8	– posługuje się materiałem z działów II.6–II.8	ćwiczenia z podręcznika	wykonanie zadań
Sprawdzian	1	II.6–II.8	– posługuje się materiałem z działów II.6–II.8	– posługuje się materiałem z działów II.6–II.8	arkusz sprawdzianu	wykonanie zadań
Sprawdzian	1	II.6–II.8	– posługuje się materiałem z całego	– posługuje się materiałem z całego	arkusz	wykonanie

końcowy (semestralny)			tomu starożytność i średniowiecze	tomu starożytność i średniowiecze	sprawdzianu	zadań

Program dostosowany do osób objętych pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

Formy, metody i sposoby pracy z uczniem, biorąc pod uwagę indywidualne możliwości, ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, w zakresie nauczania przedmiotu historia.

Cele szczegółowe opracowanych form i metod obejmują zakresy:

1. Pogłębianie i utrwalanie znajomości wydarzeń historycznych,
2. Wdrażanie do samodzielnej pracy z tekstem źródłowym,
3. Powtarzanie i sprawdzanie zdobytej wiedzy, korelacja z innymi przedmiotami,
4. Przedstawianie wydarzeń w sposób czytelny, spójny, logiczny,
5. Rozwijanie wyobraźni, myślenia, aktywności twórczej, wiedzy i zainteresowań humanistycznych.

Metody i sposoby pracy z uczniem:

- w fazie omawiania nowych kluczowych zagadnień akcentować, powtarzać zagadnienia kluczowe,
- w przypadku dyslektyków uwzględniać trudności w zapamiętywaniu nazw, nazwisk, dat, wydarzeń,
- w czasie odpowiedzi ustnych wspomagać, wydłużać czas na przypomnienie,
- stosować liczne utrwalenia, rekapitulacje wtórną i pierwotną,
- różnicować formy sprawdzania wiadomości, ograniczać ocenianie na podstawie prac pisemnych,
- zadawać krótkie, rzeczowe, konkretne pytania, stosować metody aktywizujące, projekt, uczyć poprzez doświadczenie,
- w czasie sprawdzianów wydłużać czas pracy samodzielnej lub ograniczać ilość zadań, stopień trudności,
- oceniać wysiłek włożony w przygotowanie zadania, wspierać pozytywnym komunikatem, nie krytykować na forum klasy,
- sprawdzać ile uczeń zapamiętał bezpośrednio z lekcji, przygotowywać różnorodne teksty z źródłem ikonograficznym, kartograficznym...